

SŁOWNIK SKRÓTÓW

Podano tu skróty najczęściej używane w piśmiennictwie kościelnym i teologicznym. Niektóre skróty są wieloznaczne - np. "Dz" przy określeniu wspomnienia liturgicznego w danym dniu będzie oznaczać "dziewica", "Dz" w kontekście wskazującym na cytaty z Pisma św. oznacza "Dzieje Apostolskie", a "Dz" w odniesieniu do jakiejś doktrynalnej wypowiedzi Kościoła oznacza zbiór Denzingera. Dlatego też, żeby ułatwić wyszukanie właściwego znaczenia, strona ta podzielona została na 5 najczęściej występujących kategorii.

- **Skróty** oznaczające nazwę dokumentu, książki, serii wydawniczej itp.
- **Skróty** oznaczające nazwę zakonu (najczęściej pojawiają się po nazwisku osoby zakonnej)
- **Skróty** używane w kalendarzu liturgicznym (np. "bm", "dz")
- **Skróty** (tzw. "sigła") ksiąg biblijnych
- **Inne skróty**

Najczęściej stosowane skróty nazw dokumentów, książek, serii wydawniczych itp.

AAS *Acta Apostolicae Sedis*, Rzym 1909- (Akta Stolicy Apostolskiej)

AK *Ateneum Kapłańskie*, Włocławek 1909-

- ASS** *Acta Sanctae Sedis*, Rzym 1865-1908 (zbiór akt Stolicy Apostolskiej przed rozpoczęciem serii AAS)
- BF** *Breviarium Fidei*, wybór doktrynalnych wypowiedzi Kościoła, oprac. S. Głowa SJ i I. Bieda SJ (wydanie 2 zaktualizowane i poprawione, Poznań 1989)
- CC** *Corpus Christianorum*, Brepols - nowe, powstające obecnie wydanie łacińskich pisarzy kościelnych
- ChL** *Christifideles laici*, adhortacja posynodalna Jana Pawła II o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie (30.12.1988)
- Communio** Communio. Międzynarodowy przegląd teologiczny, Poznań 1980-
- CSEL** *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*, Vindobonae 1886- (seria pism wybitnych chrześcijańskich łacińskich autorów kościelnych)
- CT(h)** *Collectanea Theologica*, Warszawa 1949-
- CT** *Catechesi tradendae*, adhortacja apostolska Jana Pawła II o katechizacji w naszych czasach (16.10.1979)
- DA** Sobór Watykański II, Dekret o apostołstwie świeckich, *Apostolicam actuositatem*
- DB** Sobór Watykański II, Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele, *Christus Dominus*
- DE** Sobór Watykański II, Dekret o ekumenizmie, *Unitatis redintegratio*
- Denz.** Zob. **DS**
- DF(K)** Sobór Watykański II, Dekret o formacji kapłańskiej, *Optatam totius*
- DK** Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów, *Presbyterorum ordinis*
- DM** Sobór Watykański II, Dekret o działalności misyjnej Kościoła, *Ad gentes divinitus*
- DRN** Sobór Watykański II, Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich *Nostra aetate*
- DS** H. Denzinger, *Enchiridion Symbolorum* (Wykaz doktrynalnych wypowiedzi Kościoła)
- DSP** Sobór Watykański II, Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli, *Inter mirifica*
- DV** *Dominum et Vivificantem*, encyklika Jana Pawła II o Duchu Świętym w życiu Kościoła i świata (18.05.1986)

DWCh	Sobór Watykański II, Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim, <i>Gravissimum educationis</i>
DWK	Sobór Watykański II, Dekret o kościołach wschodnich katolickich, <i>Orientalium Ecclesiarum</i>
DWR	Sobór Watykański II, Deklaracja o wolności religijnej <i>Dignitatis humanae</i>
DZ	Sobór Watykański II, Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego, <i>Perfectae caritatis</i>
Dz	Zob. DS
EK	<i>Encyklopedia Katolicka</i> , red. zbior, Lublin 1985-
EN	<i>Evangelii nuntiandi</i> , adhortacja apostolska pp. Pawła VI o ewangelizacji w świecie współczesnym (8.12.1975)
EV	<i>Evangelium vitae</i> , encyklika Jana Pawła II o wartości i nienaruszalności życia ludzkiego
FC	<i>Familiaris Consortio</i> , adhortacja apostolska Jana Pawła II (1981)
KDK	Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele, <i>Gaudium et spes</i>
KK	Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele, <i>Lumen gentium</i>
KKK	Katechizm Kościoła Katolickiego
KL	Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej, <i>Sacrosanctum Concilium</i>
KO	Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym, <i>Dei Verbum</i>
KPK	Kodeks Prawa Kanonicznego (1983)
LE	<i>Laborem exercens</i> , encyklika Jana Pawła II
LM	Lekcjonarz Mszalny
MC	<i>Marialis cultus</i> , adhortacja apostolska pp. Pawła VI o należyтым kształtowaniu i rozwijaniu kultu Najświętszej MaryiPanny (2.02.1974)
MD	<i>Mulieris dignitatem</i> , list apostolski Jana Pawła II o godności i powołaniu kobiety (15.08.1988)
MR	Mszał Rzymski
OR	<i>L'Osservatore Romano</i> , wyd. polskie Rzym 1980-
OWMR	Ogólne Wprowadzenie do Mszалу Rzymskiego
PDV	<i>Pastores dabo vobis</i> , posynodalna adhortacja apostolska Jana Pawła II o formacji kapłanów we współczesnym świecie (25.03.1992)

- PG** *Patrologia graeca*, I-CLXI, wyd. J.P. Migne, Paryż 1857-66 (zbiór dzieł greckich Ojców Kościoła)
- PL** *Patrologia latina*, I-CCXXI, wyd. J.P. Migne, Paryż 1844-55 (2 wyd. 1878-1890) (zbiór dzieł łacińskich Ojców Kościoła)
- PO** *Patrologia orientalis*, I-XXL, wyd. R. Graffin i F. Nau, Paryż 1903-
- POK** *Pisma Ojców Kościoła*, seria wydawnicza Poznań 1924-
- PP** *Przegląd Powszechny*, Warszawa 1884-
- PSP** *Pisma starochrześcijańskich pisarzy*, seria wydawnicza, Warszawa 1969-
- RD** *Redemptoris donum*, adhortacja apostolska Jana Pawła II o konsekracji zakonnej w świetle tajemnicy Odkupienia (25.03.1984)
- RH** *Redemptor hominis*, encyklika Jana Pawła II (4.03.1979)
- RM** *Redemptoris mater*, encyklika Jana Pawła II o Błogosławionej Maryi Dziewicy w życiu pielgrzymującego Kościoła (25.03.1987)
- RM**s *Redemptoris missio*, encyklika Jana Pawła II o stałej aktualności posłania misyjnego (7.12.1990)
- RP** *Reconciliatio et poenitentia*, adhortacja apostolska Jana Pawła II o pojednaniu i pokucie w dzisiejszym posłannictwie Kościoła (2.12.1984)
- SC** *Sources Chrétiennes*, wyd. H. de Lubac, J. Danielou, C. Mondésert, Paryż 1941-, seria krytycznych wydań pism Ojców Kościoła i innych pisarzy kościelnych z tłumaczeniem na j. francuski
- SRS** *Sollicitudo rei socialis*, encyklika Jana Pawła II o "społecznej trosce Kościoła", wydana z okazji 20-tej rocznicy *Populorum progressio* (30.12.1987)
- STh** *Summa theologiae*, św. Tomasz z Akwinu - *Suma Teologii*. Dalsze numery oznaczają części: I (*prima* - pierwsza), I Ilae (*prima secundae* - pierwsza cz. drugiej), II Ilae (*secunda secundae* - druga cz. drugiej), III (*tertia* - trzecia), XP (*extra pars* - część dodatkowa). Kolejny numer oznacza kwestie (np. q.1), następny artykuły (np. a.1), następny części artykułów (np. ad 1, sed contra)
- VS** *Veritatis splendor*, encyklika Jana Pawła II o niektórych podstawowych problemach nauczania moralnego Kościoła (6.08.1993)

Najczęściej używane skróty w kalendarzach liturgicznych

Uwaga: skrót podwojony oznacza l. mnogą, np. bb=biskupi

Ap	Apostoł
BN	Boże Narodzenie
b (Bp)	biskup
bm (Bp i M)	biskup i męczennik
Dk (Diak)	Diakon
Dr K	Doktor Kościoła
d (dz)	dziewica
dz m(Dz i M)	dziewica i męczennica
k (Kapt.)	Kapłan
m	męczennik
NMP	Najświętsza Maryja Panna
pp	papież
wyzn	wyznawca
z (Zak)	zakonnik lub zakonnica

Skróty biblijne

(podane według kolejności ksiąg w Piśmie św.)

Stary Testament

Rdz	Ks. Rodzaju	Prz	Ks. Przysłów
Wj	Ks. Wyjścia	Koh	Ks. Koheleta
Kpł	Ks. Kapłańska	Pnp	Pieśń nad Pieśniami
Lb	Ks. Liczb	Mdr	Ks. Mądrości
Pwt	Ks. Powtórzonego Prawa	Syr	Mądrość Syracha
Joz	Ks. Jozuego	Iz	Ks. Izajasza
Sdz	Ks. Sędziów	Jr	Ks. Jeremiasza
Rt	Ks. Rut	Lm	Lamentacje
1 Sm	1 Ks. Samuela	Ba	Ks. Barucha

2 Sm	2 Ks. Samuela	Ez	Ks. Ezechiela
1 Krl	1 Ks. Królewska	Dn	Ks. Daniela
2 Krl	2 Ks. Królewska	Oz	Ks. Ozeasza
1 Krn	1 Ks. Kronik	Jl	Ks. Joela
2 Krn	2 Ks. Kronik	Am	Ks. Amosa
Ezd	Ks. Ezdrasza	Ab	Ks. Abdiasza
Ne	Ks. Nehemiasza	Jon	Ks. Jonasza
Tb	Ks. Tobiasza	Mi	Ks. Micheasza
Jdt	Ks. Judyty	Na	Ks. Nahuma
Est	Ks. Estery	Ha	Ks. Habakuka
1 Mch	1 Ks. Machabejska	So	Ks. Sofoniasza
2 Mch	2 Ks. Machabejska	Ag	Ks. Aggeusza
Hi	Ks. Hioba	Za	Ks. Zachariasza
Ps	Ks. Psalmów	Ml	Ks. Malachiasza

Nowy Testament

Mt	Ew. wg św. Mateusza	1 Tm	1 List do Tymoteusza
Mk	Ew. wg św. Marka	2 Tm	2 List do Tymoteusza
Łk	Ew. wg św. Łukasza	Tt	List do Tytusa
J	Ew. wg św. Jana	Flm	List do Filemona
Dz	Dzieje Apostolskie	Hbr	List do Hebrajczyków
Rz	List do Rzymian	Jk	List św. Jakuba
1 Kor	1 List do Koryntian	1 P	1 List św. Piotra
2 Kor	2 List do Koryntian	2 P	2 List św. Piotra
Ga	List do Galatów	1 J	1 List św. Jana
Ef	List do Efezjan	2 J	2 List św. Jana
Flp	List do Filipian	3 J	3 List św. Jana
Kol	List do Kolosan	Jud	List św. Judy

1
Tes 1 List do Tesaloniczan **Ap** Apokalipsa św. Jana
2
Tes 2 List do Tesaloniczan

Inne skróty dotyczące Pisma św.

LXX Septuaginta, najważniejsza z greckich wersji Starego Testamentu, powstała prawdopodobnie w III/II w. prz. Chr.	Wlg. Wulgata, najważniejsze łacińskie tłumaczenie Biblii dokonane przez św. Hieronima w IV w. (zatwierdzona jako obowiązująca wersja łacińska Pisma św. przez pp. Sykstusa V po Soborze Trydenckim)
NT Nowy Testament	ST Stary Testament

Inne skróty

abp arcybiskup
arch. archidiecezja lub archanioł
bp biskup
kard. kardynał
ks. ksiądz
NMP Najświętsza Maryja Panna
NSPJ Najświętsze Serce Pana Jezusa
pp. papież
pw. (kościół) pod wezwaniem